

Till
Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
peter.kalliopuro@regeringskansliet.se

Stockholm den 23 april 2018

N2017/07817/PBB

Remiss: Nystart för byggstandardiseringen genom stärkt samverkan, SOU 2017:106

Fastighetsägarna Sverige har givits möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerat delbetänkande från **Kommittén för modernare byggregler**.

Fastighetsägarnas yttrande

Kommittén har gjort ett gediget utredningsjobb i att identifiera de utmaningar som SIS och den svenska byggstandardiseringen står inför. Fastighetsägarna **instämmer** i kommitténs slutsats om det svenska byggstandardiseringssystemet att grundproblemet är bristande samverkan:

”systemet bygger på och förutsätter samverkan mellan de olika aktörerna och att den inte fungerar tillräckligt väl”

Fastighetsägarna **anser** att ansvaret för den bristande samverkan delas av alla berörda parter.

Fastighetsägarna instämmer **inte** i beskrivningen *”Framtagandet av standarder drivs av marknadens aktörer såsom företrädare för samhällsbyggnadsbranschen”*. Detta må historiskt vara en korrekt beskrivning vars föreställning lever kvar. Numera upplevs huvuddelen av framtagandet av byggstandarder vara initierade av andra aktörer än branschföreträdare, t ex EU, vilket också omnämns i betänkandets efterföljande meningar. Betänkandet hade tjänat på att djupare analysera och resonera om drivkrafter bakom olika aktörers medverkan i standardisering kopplat till olika sätt standarder initieras. Mycket talar för att regeldriven standardisering har helt andra drivkrafter än kommersiellt driven standardisering.

Ett annat bekymmer som svensk byggstandardisering brottas med är kvalitetssäkring och representation. Detta har enligt Fastighetsägarna inte heller i tillfredsställande utsträckning behandlats av utredningen. Att innehållet i standarder håller hög kvalitet är något som överlåtits åt deltagare i standardisering att säkerställa. Givet den konstaterat bristande representationen från olika aktörer i branschen i de tekniska kommittéerna är risken överhängande att endast de aktörer som deltar också står för kvalitetssäkring.

Fastighetsägarna **föreslår** att SIS ges ett utökat ansvar för att tillse att olika parter deltar i standardisering och att ökad kvalitetssäkring av resultatet sker.

Kommentarer på utredningens tre förslag

Förslagen som utredningen lämnat är vällovliga och vi bedömer att de kan bidra till ökad samverkan, men inser samtidigt att det inte är en enkel uppgift för en statlig utredning att föreslå styrmedel för ökad samverkan. Samverkan beror till stor del på hur parterna förhåller sig till och agerar gentemot varandra. Man kan hävda att det mycket är en fråga om attityd och vilja från parterna. Attityd och vilja är svårt, för att inte säga omöjlig, att få fram genom ekonomiska eller politiska styrmedel.

En nationell samordnare för byggstandardisering

Första förslaget om en nationell samordnare kan ses som ett försök till att skapa en ökad vilja till samverkan. Ett alternativ hade kunnat vara att inkludera samordningsfunktionen i villkoren till SIS.

Fastighetsägarna **föreslår** att uppdraget ges till SIS att inrätta en nationell samordnare och SIS och samordnaren får de uppgifter som avsågs åt den nationella samordnaren. Uppdraget bör inte vara tidsbegränsat. En fördel med detta förslag är att ansvaret placeras hos SIS och inte hos en samordnare som agerar utanför SIS.

Ett nationellt myndighetsråd

Fastighetsägarna har inget att invända mot ett nationellt myndighetsråd inom byggstandardisering.

Tydligare villkor för regeringens medfinansiering

När det kommer till utredningens förslag på tydligare villkor för regeringens medfinansiering **föreslår** Fastighetsägarna att kraven, utöver vad vi skriver ovan att även samordningsansvaret läggs på SIS, kompletteras med krav på att SIS ska:

- **Förstärka arbetet med att tydliggöra nyttan med standarder.** Det kan t ex vara att utöver att tillgängliggöra scope även förstärka arbetet med informationsinsatser och integrering av standarder i andra produkter och system.
- **Lyssna på branschen.** SIS måste vara mer lyhörd till det behov av standarder och standardisering som branschen faktiskt har. SIS bör erbjuda att hantera delar av branschens standardiseringsbehov i syfte att skapa en närmare relation med branschen och att återbygga sitt förtroende.
- **Hjälpa och stödja branschen.** Branschen har inte tillräcklig insikt och kunskap om standarder och standardisering. SIS behöver här locka tillbaka branschen genom att agera i samarbete med bransch. Genom att utöka erbjudandet till branschen och agera som stöd till branschen genom sakkunskap ökar också benägenheten att anlita SIS (läs delta i standardisering). Det finns fog att hävda att SIS gjorde en missbedömning när sakkunskapen inom samhällsbyggnadsområdet hos SIS-anställda nedprioriterades till förmån för projektledar- och standardiseringskunskap. Standardiseringskunskap är viktig men uppenbart inte tillräcklig för att locka branschen. Kan SIS även erbjuda sakkunskap ökar värdet på SIS erbjudande.

Kravet på att "undersöka möjligheter att avgiftsfritt ta del av information" är bra. Ett mer framåtsyftande krav att ställa är att SIS ska verka för ett kostnadseffektivt nyttogörande av information i standarder. Fastighetsägarna bedömer att även om information görs tillgänglig är det lite som talar för att den nyttiggörs. SIS bör ges ett tydligare uppdrag att verka för att den information som finns i standarder också kommer svenskt näringsliv till nytta, dvs används och implementeras.

Fastighetsägarnas tilltalas av hur Finland löst frågan om tillgång. Enligt betänkandet används standarder som icke-bindande riktlinjer i rekommendationer som ges ut av finska regeringen samt att finska regeringen använder centrala delar av standarder i omskriven form i lagstiftning. Regeringen bör undersöka om hela eller delar av detta förfarande kan anammas i Sverige.

FASTIGHETSÄGARNA SVERIGE

Reinhold Lennebo
Vd

Rikard Silverfur
Näringspolitisk expert